Instanța de fond: Judecătoria Chișinău sediul Rîșcani (jud. Violeta Chisilița)
Dosarul nr. 3a-1086/24 (2-21125121-02-3a-19092024)

Republica Moldova
Curtea de Apel Centru
D E C I Z I E

16 septembrie 2025 mun. Chişinău

Colegiul Civil, Comercial şi de Contencios Administrativ al Curţii de Apel Centru

Având în componenţa sa:
Preşedintele şedinţei, judecătorul Mîra Ghenadie
Judecătorii Cașcaval Andrei şi Bostan Angela
Grefier Mazurchevici Maria

Judecînd în şedinţă publică, cererea de apel declarată de Uniunea Avocaților asupra hotărârii Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani din 17 mai 2022, adoptată la acțiunea în contencios administrativ depusă de Sergiu Musteață împotriva Uniunii Avocaților din Republica Moldova, persoană terță, Adriana Cerneavscaia, cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil,

C O N S T A T Ă:

Obiectul acţiunii, circumstanţele cauzei.

La 21 august 2021 Sergiu Musteață a depus cerere de chemare în judecată împotriva Uniunii Avocaților din Republica Moldova, persoană terță, Adriana Cerneavscaia, cu privire la anularea deciziei Comisiei pentru etică și disciplină a Uniunii Avocaților din 01 martie 2021.

În motivarea acțiunii, reclamantul Sergiu Musteață a indicat că, la 09 aprilie 2021 a recepționat copia deciziei Comisiei pentru etică și disciplină a Uniunii Avocaților din 01 martie 2021, emisă în baza plângerii nr. C2170/2020 din 17 noiembrie 2020, depusă de președintele cârmuirii C.C.L. nr. 39, Cerneavscaia Adriana, prin care i-a fost aplicată sancțiunea disciplinară – avertisment.

A susținut că constatările din decizia Comisiei pentru etică și disciplină sunt eronate, fiind ignorat că avocatul nu a admis un comportament nedemn față de Cerneavscaia Adriana, decizia contestată fiind bazată pe prejudecăți și presupuneri, pe interpretări eronate a circumstanțelor de fapt.

A menționat, că în conținutul deciziei contestate s-a indicat că, avocatul Musteață Sergiu, la data de 28 septembrie 2020, cât și ulterior a admis un comportament nedemn profesiei de avocat, în afara orelor de serviciu, manifestat prin amenințarea petiționarei, adoptarea unui limbaj necuvenit, prezența în domiciliul petiționarei pe timp de pandemie fără mască de protecție, iar drept consecință ultima a fost internată în spital.

Reclamantul a susținut, că această frază din decizia Comisiei pentru etică și disciplină a fost copiată din afirmațiile petiționarei și conține circumstanțe care nu corespund adevărului și nu au fost verificate de către membrii comisiei, care nu s-au deplasat la fața locului și nu au audiat membrii cooperativei.

A remarcat că Comisia pentru etică și disciplină nu a examinat faptul că avocatul Musteață Sergiu acționa în calitate de reprezentant al unui membru al cooperativei, procura fiind remisă Comisiei anterior. Respectiv, în calitatea sa de reprezentant, avocatul Musteață Sergiu avea dreptul și obligația de a discuta cu președintele consiliului de administrație.

Reclamantul a arătat, că în decizia contestată s-a făcut trimitere la un anumit grafic de serviciu al petiționarei, pe care dânsul l-ar fi încălcat, dar fără să concretizeze care este acesta. Astfel, în opinia reclamantului, Comisia a indicat formal această circumstanță, fără să întreprindă anumite acțiuni de verificare a graficului de serviciu al petiționarei, iar în ședința de examinare a cererii prealabile, petiționara nici nu a putut explica despre ce fel de grafic este vorba.

A mai menționat reclamantul că, petiționara Cerneavscaia Adriana nici nu stă la biroul administrației cooperativei, probabil doar atunci când organizează ședințe ale consiliului de administrației. Graficul de primire în audiență a membrilor cooperativei lipsește, petiționara refuză să discute cu unii membri ai cooperativei, refuză recepționarea petițiilor nu doar personal, dar și prin poștă, de la membrii cooperativei. În decizia contestată a Comisiei nu se specifică ce fel de ore de serviciu ar fi fost luate în considerare la constatarea vinovăției avocatului Musteață Sergiu, care sunt orele de serviciu la care s-ar referi comisia și cum comisia a constatat care sunt orele de serviciu ale președintelui consiliului de administrație și că avocatul ar fi încălcat anumite ore de serviciu.

A insistat, că constatările comisiei încalcă prezumția nevinovăției și sunt arbitrare, Comisia folosind expresii incorecte, în situația în care petiționara însăși nu a dorit să discute în biroul administrației.

A solicitat anularea deciziei Comisiei pentru etică și disciplină a Uniunii Avocaților din 01 martie 2021, emisă la plângerea Adrianei Cerneavscaia nr. ***** din 17 noiembrie 2020.

<u>Hotărîrea instanței de fond ce constituie obiectul apelului.</u>

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani din 17 mai 2022, s-a admis acțiunea depusă de Musteață Sergiu. S-a anulat decizia Comisiei pentru etică și disciplină din 01 martie 2021 emisă la plângerea Adrianei Cerneavscaia nr. ** din 17 noiembrie 2020 în privința avocatului Sergiu Musteață și decizia Comisiei pentru etică și disciplină din 07 iunie 2021 asupra cererii prealabile nr. ***** din 20 aprilie 2021.***

<u>Verificarea întrunirii condițiilor de admisibilitate a apelului.</u>

Invocând ilegalitatea hotărârii instanței de fond, la 07 iunie 2022, Uniunea Avocaților din RM a declarat apel asupra hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani din 17 mai 2022.

În conformitate cu prevederile art. 232 alin. (1) Cod administrativ, apelul se depune la instanţa de judecată care a emis hotărîrea contestată în termen de 30 de zile de la pronunţarea dispozitivului hotărîrii, dacă legea nu stabileşte un termen mai mic. Instanţa de judecată care a emis hotărîrea contestată transmite neîntîrziat apelul împreună cu dosarul judiciar, după motivarea hotărîrii, instanţei de apel.

Din materialele cauzei rezultă că, la caz dispozitivul hotărîrii instanţei de fond a fost pronunţat public la 17 mai 2022, iar cererea de apel a fost depusă la 07 iunie 2022, prin urmare Completul judiciar constată că, apelul declarat de Uniunea Avocaților din RM a fost depus în interiorul termenului legal.

Potrivit art. 232 alin. (2) Cod administrativ, *motivarea apelului se prezintă la instanţa de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărîrii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la instanţa de judecată care a emis hotărîrea contestată.*

În speță, motivarea apelului a fost depusă împreună cu apelul, adică cu respectarea prevederilor art. 232 alin. (2) Cod administrativ.

<u>Argumentele apelantului vis-a-vis de pretinsa ilegalitate a hotărîrii atacate cu apel.</u>

În motivarea apelului declarat, Uniunea Avocaților indică că, instanța de fond neîntemeiat a invocat existența unor dubii referitor la faptul dacă a avut loc ședința Comisiei pentru etică și disciplină a Uniunii Avocaților, or, ședința Comisiei a avut loc în condițiile Legii, fiind examinată plângerea depusă și emis actul administrativ corespunzător.

Invocă că, termenul procedurii administrative nu a fost depășit, așa cum, la 9 februarie 2021, petiționara Cerneavscaia Adriana a depus o plângere suplimentară, care a fost comunicată avocatului vizat și, astfel, termenul prevăzut la art. 60 Codul administrativ, a fost calculat corect din această dată.

Subliniază partea apelantă că termenul procedurii administrative a fost prelungit cu 90 de zile, având în vedere complexitatea cazului și situația epidemiologică din țară.

Astfel, în opinia părții apelante, prima instanță neîntemeiat a anulat decizia Comisiei pentru etică și disciplină, așa cum, prin actele administrate de Comisie s-a constatat că la 28 septembrie 2020, cât și ulterior, avocatul Musteață Sergiu a admis un comportament nedemn profesiei de avocat în afara orelor de serviciu, manifestat prin amenințarea petiționarei, adoptarea unui limbaj necuvenit, prezența în domiciliul petiționarei pe timp de pandemie fără mască de protecție, iar drept consecință, aceasta a fost internată în spital.

Aspecte procesuale relevante speței:

Prin decizia din 30 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de Uniunea Avocaților din Republica Moldova și s-a menținut hotărârea din 17 mai 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani.

La 29 decembrie 2022 Uniunea Avocaților din Republica Moldova, reprezentată de avocatul Anatolie Barbacar a declarat recurs împotriva deciziei din 30 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea acesteia și a hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi decizii de respingere a acțiunii.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 11 septembrie 2024, a fost admis recursul depus de Uniunea Avocaților din Republica Moldova, reprezentată de avocatul Anatolie Barbacar. S-a casat integral decizia din 30 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Musteață Sergiu împotriva Uniunii Avocaților din 14 Republica Moldova, persoană terță Cerneavscaia Adriana privind anularea actului administrativ individual defavorabil, fiind restituită cauza spre rejudecare, la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Argumentele participanților la proces în cadrul rejudecării apelului:

Participanții la proces, în ședința instanței de apel nu s-au prezentat din motive necunoscute, deși au fost înștiințați legal despre locul, data şi ora examinării cauzei, despre motivele neprezenții nu au informat instanța de apel, nu au înaintat cereri de amânare a ședinței sau de examinare în lipsa lor, motiv din care, pornind de la reglementările art.239 alin. (2) Cod administrativ, Completul judiciar a dispus rejudecarea cauzei în absența acestora.

Studiind materialele dosarului şi înscrisurile administrate, verificând argumentele expuse în cererea de apel, precum și cercetând din oficiu starea de fapt în baza tuturor probelor administrate la caz, Completul judiciar specializat în examinarea cauzelor de contencios administrativ al Curții de Apel Centru conchide că apelul declarat de Uniunea Avocaților din RM este neîntemeiat, motiv din care urmează a fi respins cu menținerea hotărârii

Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani din 17 mai 2022, din următoarele considerente.

<u>Aprecierea instanţei de apel a argumentelor părţilor şi cadrului legal aplicabil speţei:</u>

În conformitate cu prevederile art. 195 Cod administrativ, *procedura acţiunii în contenciosul administrativ se desfăşoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepţia art.169–171.*

Potrivit dispoziţiilor art.219 alin.(1), (3) Cod administrativ, *(1) Instanţa de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanţi. (3) Instanţa de judecată nu are dreptul să depăşească limitele pretenţiilor din acţiune, însă, totodată, nu este legată de textul cererilor formulate de participanţii la proces.*

În conformitate cu prevederile art. 240 alin. (1) lit. a) Cod administrativ, *examinînd cererea de apel, instanţa de apel adoptă una dintre următoarele decizii-* ***respinge apelul.***

Conform art. 239 Codul de procedură civilă, *hotărârea judecătorească trebuie să fie legală şi întemeiată. Instanţa îşi întemeiază hotărârea numai pe circumstanţele constatate nemijlocit de instanţă şi pe probele cercetate în şedinţă de judecată.*

În temeiul art.240 alin.(1) Cod de procedură civilă, *la deliberarea hotărîrii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea cauzelor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluţionării cauzei şi admisibilitatea acţiunii.*

Hotărârea este întemeiată, dacă în ea sunt expuse toate circumstanţele care au importanţă la soluţionarea cauzei şi care au fost verificate în şedinţa de judecată multilateral, complet, fiind elucidate probele privind circumstanţele constatate ale cauzei.

Prevederile legale enunţate impun în mod expres, obligația instanţei de apel să verifice circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite şi este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei şi să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Respectiv, conform practicii CEDO instanţa de apel, potrivit regulilor unui proces echitabil pornind de la aprecierea rolului determinant al concluziilor sale, are obligaţia să examineze efectiv problemele esenţiale care îi sunt supuse aprecierii şi să nu se limiteze doar la însuşirea motivelor și concluziilor date de

instanţa inferioară. (*Hirro Balani c. Spaniei*, nr.18064/91 din 09.12.1994 §27; *Georgiadis v. Greciei* nr.21522/93 din 29.05.1997 §43).

Completul specializat în examinarea cauzelor de contencios administrativ al Curţii de Apel Centru, analizând legalitatea hotărârii pronunţate în raport cu prevederile art.225 Cod administrativ; art. 239 – 241 Cod de procedură civilă, constată că aceasta urmează a fi menţinută, or instanţa de fond, corect a elucidat şi constatat circumstanţele cauzei, a verificat şi apreciat obiectiv, probele prezente la materialele cauzei, stabilind corect circumstanțele de fapt și aplicând corect legislația pertinentă ce guvernează raportul litigios.

Materialul probatoriu administrat de instanţa de fond, denotă următoarea situaţie;

<u>În fapt:</u>

Materialele cauzei atestă că, la 17 noiembrie 2020, în adresa Comisiei pentru etică și disciplină a Uniunii Avocaților a parvenit cererea petiționarei Cerneavscaia Adriana referitor la acțiunile avocatului Musteață Sergiu.

Pe 14 decembrie 2020, plângerea depusă de Cerneavscaia Adriana a fost repartizată membrului Comisiei pentru etică și disciplină Barbacar Anatolie (f.d. 15, dosar administrativ).

La 1 februarie 2021, membrul Comisiei pentru etică și disciplină Barbacar Anatolie a întocmit o notă informativă asupra cererii nr. C2170/2020 din 17 noiembrie 2020 depusă de către Cerneavscaia Adriana în privința acțiunilor avocatului Musteață Sergiu, prin care a propus Comisiei intentarea procedurii disciplinare în privința avocatului Musteață Sergiu (f. d. 16-17, dosar administrativ).

La 9 februarie 2021, Cerneavscaia Adriana a depus plângere repetată prin care a solicitat examinarea plângerii depuse anterior în privința avocatului Musteață Sergiu (f.d. 18, dosar administrativ).

La 15 februarie 2021, avocatul Musteață Sergiu a depus explicații pe marginea plângerii depuse de Cerneavscaia Adriana, în conținutul cărora a indicat că nu a admis careva abateri disciplinare în comportamentul său manifestat față de petiționară (f.d. 27-29, dosar administrativ).

La 01 martie 2021 a fost emisă decizia Comisiei pentru etică și disciplină a Uniunii Avocaților asupra plângerii ***** din 17 noiembrie 2020, depusă de către Cerneavscaia Adriana în privința acțiunilor avocatului Musteață Sergiu.

Prin decizia menționată, a fost recunoscută abatere disciplinară acțiunea avocatului Musteață Sergiu, fiindu-i stabilită sancțiunea disciplinară în conformitate cu prevederile art. 57 alin.(1) lit. a) și (2) din Legea nr.1260-XV din 19 iulie 2002 cu privire la avocatură, sub formă de avertizare.

Decizia motivată a Comisiei pentru etică și disciplină a Uniunii Avocaților din

Republica Moldova a fost expediată reclamantului Sergiu Musteață prin intermediul oficiului poștal, fiind recepționată la 09 aprilie 2021 (f.d.35 dosar administrativ).

La 20 aprilie 2021 reclamantul Sergiu Musteață a depus în adresa Comisiei pentru Etică și disciplină a Uniunii Avocaților o cerere prealabilă prin care a solicitat anularea deciziei din 01 martie 2021.

Prin scrisoarea nr.C2170/2021 din 25 mai 2021, reclamantul a fost informat că termenul pentru examinarea și finalizarea procedurii disciplinare a fost prelungit și nu va depăși 90 zile (f.d.7).

La 07 iunie 2021 Comisia pentru etică și disciplină a Uniunii Avocaților a emis decizia de respingere a cererii prealabile depuse de avocatul Musteață Sergiu (f.d.41-43 dosar administrativ).

Reclamantul Sergiu Musteață s-a adresat cu prezenta acțiune în instanța de judecată la 21 august 2021, solicitând anularea deciziei Comisiei pentru etică și disciplină a Uniunii Avocaților din 01 martie 2021, emisă la plângerea Adrianei Cerneavscaia nr. ***** din 17 noiembrie 2020.

<u>Admisibilitatea acțiunii:</u>

Prevederi relevante ale Codului administrative sunt următoarele:

Articolul 20. *Acţiunea în contencios administrativ*

Dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o acţiune în contencios administrativ, cu privire la care decid instanţele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform prezentului cod.

Articolul 206. *Felurile acţiunilor în contencios administrativ*

(1) O acţiune în contencios administrativ poate fi depusă pentru:

a) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ individual (acţiune în contestare);

Reieșind din cerințele formulate, rezultă că, acțiunea reclamantului este una în contestare.

Articolul 191. *Competenţa jurisdicţională pentru acţiunea în contencios administrativ*

(1) Cu excepţia cazurilor prevăzute la alin.(2) şi (3), judecătoriile soluţionează în fond toate acţiunile în contencios administrativ.

Articolul 196. *Competenţa teritorială pentru acţiunea în contencios administrativ*

(1) Acţiunea în contencios administrativ se depune la instanţa de judecată în a cărei rază teritorială îşi are sediul autoritatea publică care a desfăşurat activitatea administrativă contestată, daca legea nu prevede altfel.

Ținînd cont de obiectul acțiunii și avînd în vedere prevederile art.191 alin.(1) Cod administrativ, examinarea prezentei cauze ține de competența Judecătoriei Chișinău, or obiectul acesteia nu se regăsește în excepțiile de la alin.(2) și (3) a art.191 Cod administrativ.

Astfel, acțiunea în contencios administrativ a fost înaintată de reclamant cu respectarea competenței jurisdicționale și teritoriale.

Articolul 17. *Dreptul vătămat*

Drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

Articolul 39. *Accesul liber la justiţie*

(1) Controlul judecătoresc al activităţii administrative este garantat şi nu poate fi îngrădit.

(2) Orice persoană care revendică un drept vătămat de către o autoritate publică în sensul art.17 sau prin nesoluţionarea în termenul legal a unei cereri se poate adresa instanţei de judecată competente.

Articolul 189. *Înaintarea acţiunii în contencios administrativ*

(1) Orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorităţi publice poate înainta o acţiune în contencios administrativ.

Articolul 10. *Actul administrativ individual*

(1) Actul administrativ individual este orice dispoziţie, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin naşterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public.

Articolul 11. *Categoriile actelor administrative individuale*

(1) Actele administrative individuale pot fi:

a) acte defavorabile – actele care impun destinatarilor lor obligaţii, sancţiuni, sarcini sau afectează drepturile/interesele legitime ale persoanelor ori care resping, în tot sau în parte, acordarea avantajului solicitat.

Instanța de apel statuează că, decizia Comisiei pentru etică și disciplină din 01 martie 2021 emisă la plângerea Adrianei Cerneavscaia nr. ***** din 17 noiembrie 2020 în privința avocatului Sergiu Musteață și decizia Comisiei pentru etică și disciplină din 07 iunie 2021 asupra cererii prealabile nr. ***** din 20 aprilie 2021- constituie acte administrative individuale defavorabile reclamantului.

Articolul 19. *Cererea prealabilă*

Cererea prealabilă este instituţia care oferă o cale de soluţionare prejudiciară a litigiilor administrative.

Articolul 162. *Scopul procedurii prealabile*

(1) Procedura prealabilă urmăreşte scopul de a verifica legalitatea actelor administrative individuale.

(2) Dacă autoritatea publică nu soluţionează petiţia în termenele prevăzute de prezentul cod, persoana afectată este în drept să depună cerere prealabilă.

(3) Cererea prealabilă poate fi îndreptată spre:

a) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ individual ilegal sau nul;

b) emiterea unui act administrativ individual.

Articolul 208. *Respectarea procedurii prealabile*

(1) Până la înaintarea acţiunii în contencios administrativ se va respecta procedura prealabilă, cu excepţiile prevăzute de lege.

După cum rezultă din materialele cauzei elucidate anterior, se atestă că anterior sesizării instanței de contencios administrativ cu prezenta acțiune, Musteață Sergiu a respectat procedura prealabilă.

Articolul 209. *Termenul de înaintare a acţiunii în contencios administrativ*

(1) Acţiunea în contestare şi acţiunea în obligare se înaintează în decurs de 30 de zile, dacă legea nu prevede altfel. Acest termen începe să curgă de la:

a) data comunicării sau notificării deciziei cu privire la cererea prealabilă sau data expirării termenului prevăzut de prezentul cod pentru soluţionarea acesteia;

Astfel, coroborând prevederile normelor legale citate anterior, cu circumstanțele de fapt ale cauzei, Completul judiciar statuează că, acțiunea înaintată de Musteață Sergiu, a fost depusă în instanța de contencios administrativ în termen, cît și cu respectarea procedurii prealabile, din care motive, instanța de fond corect a conchis asupra admisibilității acțiunii și a reținut spre examinare fondul cerințelor formulate în acțiune.

<u>Referitor la fondul acțiunii.</u>

Prevederi relevante ale Codului administrative sunt următoarele:

Articolul 224. *Hotărîrile instanţei de judecată*

(1) Examinînd acţiunea în contencios administrativ în fond, instanţa de judecată adoptă una dintre următoarele hotărîri:

a) în baza unei acţiuni în contestare, anulează în tot sau în parte actul administrativ individual, precum şi o eventuală decizie de soluţionare a cererii prealabile, dacă acestea sînt ilegale şi prin ele reclamantul este vătămat în drepturile sale.

Fiind învestită cu examinarea cauzei, prima instanță a admis acțiunea depusă de Sergiu Musteață și a anulat decizia Comisiei pentru etică și disciplină din 01 martie 2021 emisă la plângerea Adrianei Cerneavscaia nr. ***** din 17 noiembrie 2020 în privința avocatului Sergiu Musteață și decizia Comisiei pentru etică și disciplină din 07 iunie 2021 asupra cererii prealabile nr. ***** din 20 aprilie 2021.

Completul specializat în examinarea cauzelor de contencios administrativ al Curții de Apel Centru, apreciază hotărîrea Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani din 17 mai 2022, ca fiind întemeiată din considerentele ce vor fi expuse încontinuare.

LEGISLAȚIA PERTINENTĂ (în vigoare la data emiterii actului administrativ contestat):

Legea cu privire la avocatură nr. 1260-XV din 19 iulie 2002:

Articolul 1. Noţiunea profesiei de avocat

(1) Profesia de avocat este exercitată de persoane calificate şi abilitate, conform legii, să pledeze şi să acţioneze în numele clienţilor lor, să practice dreptul, să apară în faţa unei instanţe judecătoreşti sau să consulte şi să reprezinte în materie juridică clienţii lor.

Articolul 44. Comisia pentru etică şi disciplină

(2) Comisia pentru etică şi disciplină:

a) examinează plîngerile privind acţiunile avocaţilor şi avocaţilor stagiari;

b) analizează cazurile de încălcare de către avocaţi şi avocaţii stagiari a disciplinei şi a normelor de etică profesională;

c) intentează proceduri disciplinare în privinţa avocaţilor şi avocaţilor stagiari;

d) adoptă decizii corespunzătoare în procedura disciplinară;

e) aprobă modelul declaraţiei sub jurămînt şi al chestionarului de evaluare a bunei reputaţii.

(3) Membrii Comisiei pentru etică şi disciplină sînt obligaţi să păstreze secretul profesional şi să nu divulge informaţia aflată în procesul procedurii disciplinare intentate.

Articolul 56. Răspunderea disciplinară

(1) Avocaţii răspund disciplinar pentru acţiunile prin care se încalcă prevederile prezentei legi, normele Codului deontologic al avocatului şi prevederile altor acte normative ce reglementează activitatea avocaturii.

(2) Petiţiile referitoare la acţiunile avocaţilor, precum şi informaţia cu privire la abaterile disciplinare comise de avocat în timpul exercitării atribuţiilor profesionale, se examinează de către Comisia pentru etică şi disciplină. În cazul existenţei unor temeiuri suficiente, comisia dispune efectuarea unui control. Controlul se efectuează de către membrii comisiei sau se pune în sarcina baroului.

(3) Comisia pentru etică şi disciplină trebuie să solicite avocatului căruia i-a fost intentată procedura disciplinară explicaţii în scris, acte şi alte materiale necesare pentru adoptarea unei decizii obiective.

(4) În cazul în care se adeveresc unele abateri comise de avocat, preşedintele Comisiei pentru etică şi disciplină prezintă materialele despre avocatul în cauză spre examinare comisiei.

(5) Examinarea de către Comisia pentru etică şi disciplină a materialelor ce ţin de abaterile disciplinare constituie o procedură disciplinară.

(6) Comisia pentru etică şi disciplină adoptă una din următoarele decizii:

a) privind aplicarea sancţiunii disciplinare;

b) privind efectuarea unui control suplimentar;

c) privind lipsa încălcărilor în acţiunile avocatului.

(7) Decizia Comisiei pentru etică şi disciplină se face publică.

(8) Avocatul căruia i s-a intentat o procedură disciplinară este în drept să asiste la examinarea chestiunii privind tragerea lui la răspundere disciplinară şi să dea explicaţii nemijlocit Comisiei pentru etică şi disciplină.

Articolul 57. Sancţiunile disciplinare

(1) Sancţiuni disciplinare sînt:

a) avertizarea;

(2) La aplicarea sancţiunii disciplinare se ţine cont de gravitatea abaterii, de circumstanţele în care a fost comisă, de activitatea şi comportamentul avocatului.

(3) Decizia Comisiei pentru etică şi disciplină privind aplicarea sancţiunii disciplinare poate fi contestată în contencios administrativ.

Regulamentul de organizare și funcționare a Uniunii Avocaților din Republica Moldova aprobat prin hotărârea Consiliului Uniunii Avocaților din 27 mai 2016:

Articolul 47. Desfășurarea lucrărilor

(3) Comisia pentru etică și disciplină își ține ședințele ori de câte ori este necesar, dar se întrunește cel puțin o dată în lună.

(4) Comisia pentru etică și disciplină examinează abaterile disciplinare săvârșite de avocații înscriși în Lista avocaților care au dreptul de a exercita profesia de avocat. Fapta săvârșită de avocat, prin care se încalcă dispozițiile Legii, ale Statutului profesiei, Codului deontologic, hotărârile obligatorii ale organelor profesiei de natură să prejudicieze onoarea ori prestigiul profesiei sau al corpului de avocați, constituie abatere disciplinară și se sancționează potrivit Legii. Constituie abatere disciplinară gravă încălcarea dispozițiilor din Lege și din Statut care prevăd expres o astfel de calificare.

(15) Ședința Comisiei pentru etică și disciplină nu este publică, iar lucrările ședinței se consemnează într-un proces-verbal.

Raportînd cadrul legal precitat la circumstanțele faptice ale cauzei, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru reține că, la 17 noiembrie 2020, în adresa Comisiei pentru etică și disciplină a Uniunii Avocaților a parvenit cererea petiționarei Cerneavscaia Adriana referitor la acțiunile avocatului Musteață Sergiu.

În motivarea acesteia, petiționara susține că avocatul a venit la domiciliul ei, a vorbit pe un ton ridicat, a strigat și a amenințat-o cu eliberarea din funcție, în ciuda faptului că aceasta i-a comunicat că are o stare de sănătate precară (diabet, necesitatea administrării insulinei).

Petiționara a descris un incident în care avocatul ar fi tras de mânerul ușii și a bătut insistent în ușa apartamentului acesteia, provocându-i o stare de stres major care a necesitat intervenția ambulanței și spitalizarea (până la data de 09.10.2020).

A menționat că, la prima vizită, acesta s-ar fi prezentat drept avocat fără a prezenta inițial o legitimație sau o împuternicire clară, solicitând documente și explicații sub pretextul că "investighează" activitatea asociației.

Petiționara subliniază că un avocat ar trebui să cunoască legea și să respecte drepturile cetățenilor, considerând că un comportament atât de agresiv față de o persoană în vârstă și bolnavă este incompatibil cu statutul de avocat.

Pe 14 decembrie 2020, plângerea depusă de Cerneavscaia Adriana a fost repartizată membrului Comisiei pentru etică și disciplină Barbacar Anatolie (f.d. 15, dosar administrativ).

La 1 februarie 2021, membrul Comisiei pentru etică și disciplină Barbacar Anatolie a întocmit o notă informativă asupra cererii nr. C2170/2020 din 17 noiembrie 2020 depusă de către Cerneavscaia Adriana în privința acțiunilor avocatului Musteață Sergiu, prin care a propus Comisiei intentarea procedurii disciplinare în privința avocatului Musteață Sergiu (f. d. 16-17, dosar administrativ).

La 9 februarie 2021, Cerneavscaia Adriana a depus plângere repetată prin care a solicitat examinarea plângerii depuse anterior în privința avocatului Musteață Sergiu (f.d. 18, dosar administrativ).

La 15 februarie 2021, avocatul Musteață Sergiu a depus explicații pe marginea plângerii depuse de Cerneavscaia Adriana, în conținutul cărora a indicat că nu a admis careva abateri disciplinare în comportamentul său manifestat față de petiționară (f.d. 27-29, dosar administrativ).

În motivarea poziției sale avocatul afirmă că acționează în baza unui contract de asistență juridică și a unei procuri eliberate de un membru al cooperativei (Eremin Victor) pentru a-i reprezenta interesele în fața organelor de conducere.

Avocatul invocă dreptul legal al clientului său de a avea acces la informațiile privind gestionarea fondului locativ, drept care ar fi fost încălcat sistematic de către petiționară.

Musteață Sergiu susține că discuția cu petiționara a avut loc pe un ton calm și fără conflicte. El califică afirmațiile despre strigăte, amenințări sau bătăi în ușă ca fiind „invenții” și „exagerări” ale petiționarei.

Afirmă Musteață Sergiu că avea asupra sa două cereri redactate și că a prezentat actele necesare, petiționara acceptând să semneze primirea doar pentru una dintre ele.

Susține că petiționara a admis ilegalități în gestionarea blocului, refuză primirea corespondenței de la membrii cooperativei și nu afișează un grafic de primire în audiență.

Avocatul consideră plângerea ca fiind o manifestare de „viclenie specifică", menită să îl influențeze sau să îl intimideze în exercitarea atribuțiilor sale profesionale. Acesta sugerează că, dacă petiționara s-a stresat din cauza unor întrebări legitime, aceasta este problema ei personală și îi recomandă să nu mai ocupe o funcție care implică comunicare permanentă, având în vedere vârsta sa.

De asemenea avocatul explică faptul că a fost nevoit să o caute la domiciliu deoarece la sediul administrației nu era afișat niciun program, iar vizita a avut loc la invitația personală a petiționarei în interiorul apartamentului.

La 01 martie 2021 a fost emisă decizia Comisiei pentru etică și disciplină a Uniunii Avocaților asupra plângerii ***** din 17 noiembrie 2020, depusă de către Cerneavscaia Adriana în privința acțiunilor avocatului Musteață Sergiu, prin care s-a recunoscut abatere disciplinară acțiunea avocatului Musteață Sergiu. S-a stabilit sancțiunea disciplinară în conformitate cu prevederile art. 57 alin. (1) lit. a), (2) al Legii nr. 1260 – XV din 19.07.2002 cu privire la avocatură sub formă de avertizare.

Comisia pentru etică și disciplină a Uniunii Avocaților a argumentat aplicarea sancțiunii prin constatarea unei conduite nedemne de profesia de avocat, bazându-se pe următoarele elemente:

Comisia a stabilit că avocatul Sergiu Musteață a admis un comportament nedemn de profesia de avocat la data de 28 septembrie 2020. Acesta a manifestat acțiuni în afara orelor de serviciu prin amenințarea petiționarei și adoptarea unui limbaj necuvenit.

S-a reținut prezența avocatului în domiciliul petiționarei pe timp de pandemie fără mască de protecție. Acțiunile au fost calificate drept contrare normelor deontologice, în special în contextul refuzului petiționarei de a recepționa o cerere, având în vedere că avocatul avea posibilitatea legală de a o expedia prin intermediul oficiului poștal.

Comisia pentru etică și disciplină a Uniunii Avocaților a subliniat faptul că, în urma acțiunilor avocatului, petiționara (o persoană de vârstă înaintată) s-a stresat și a fost ulterior internată în spital.

De asemenea Comisia a taxat declarația avocatului din referința sa, în care acesta sugera că stresul petiționarei este "problema ei" și îi recomanda să nu ocupe funcții ce implică comunicarea cu membrii cooperativei la vârsta sa.

Astfel Comisia pentru etică și disciplină a Uniunii Avocaților, a menționat că: „La caz se impune întrebarea retorică care anume a fost cauza provocării stresului petiționarei, în ce circumstanțe a fost provocat acest stres, prin ce comportament?”.

În condițiile speței, Completul judiciar conchide instanța de fond întemeiat a anulat decizia Comisiei pentru etică și disciplină din 01 martie 2021 emisă la plângerea Adrianei Cerneavscaia nr. ***** din 17 noiembrie 2020 în privința avocatului Sergiu Musteață cât și decizia Comisiei pentru etică și disciplină din 07 iunie 2021 asupra cererii prealabile nr. ***** din 20 aprilie 2021. Or, deciziile Comisiei pentru etică și disciplină a Uniunii Avocaților se bazează exclusiv pe declarațiile subiective ale petiționarei, fără a exista nicio probă (martori, înregistrări audio/video) care să confirme strigătele, amenințările sau bătăile în ușă.

Comisia a reținut acuzațiile de intimidare exclusiv pe baza afirmațiilor petiționarei, încălcând principiul obiectivității prevăzut la articolul 56 alin. (3), care obligă la colectarea materialelor necesare pentru o "decizie obiectivă".

Comisia a reținut "lipsa măștii de protecție" ca abatere, deși acest aspect nu a fost probat și nu face parte din atribuțiile de control ale Uniunii Avocaților, fiind de competența organelor de ordine publică.

De asemenea Comisia pentru etică și disciplină a Uniunii Avocaților a stabilit o legătură cauzală între stres și spitalizarea petiționarei, ignorând diagnosticul medical principal, indicat în Epicriza eliberată de IMSP Institutul de Medicină Urgentă, de "Pneumonie interstițială bilaterală".

În acest context, Completul judiciar subliniază că, pneumonia este o afecțiune de natură infecțioasă, declanșată de microorganisme (bacterii sau virusuri). Oricine, chiar și fără studii medicale, poate înțelege că un conflict verbal nu poate genera prezența unor agenți patogeni în plămâni.

Mai mult, reieșind din aceiași Epicriză se reține că, tomografia computerizată din 29.09.2020 a evidențiat o afectare pulmonară masivă de 70%. Din punct de vedere medical, o astfel de degradare nu apare instantaneu în urma unui stres, ci necesită zile de evoluție clinică prealabilă, ceea ce demonstrează că petiționara era bolnavă înainte de vizita avocatului.

Completul judiciar atestă lipsa mențiunilor despre un șoc emoțional în documentul medical. Epicriza se concentrează exclusiv pe problemele respiratorii, cardiace și metabolice.

Nu există nicio mențiune în documentul de la Medicină Urgentă care să indice un "atac de panică", "criză de nervi" sau "șoc emoțional" ca factor declanșator al internării.

De asemenea materialele dosarului administrativ atestă că, în probarea argumentației sale, Sergiu Musteață, a prezentat Procura eliberată de cetățeanul Victor Eremin la data de 28 septembrie 2020. Conform acesteia, Victor Eremin l-a

împuternicit pe avocatul Sergiu Musteață să îi reprezinte interesele în fața tuturor organelor de drept, instituțiilor de stat și organizațiilor, inclusiv în mod specific în raport cu CCL-39 (cooperativa gestionată de petiționară).

Procura acordă avocatului dreptul de a solicita expertize, de a prezenta probe și de a depune cereri sau ridica acte necesare în numele clientului său. Acest fapt susține argumentul avocatului că vizita sa la domiciliul președintei asociației (petiționarei) avea ca scop exercitarea unui drept legal de acces la informații privind gestiunea fondului locativ.

Procura a fost semnată pe 28 septembrie 2020. Conform plângerii depuse de Adriana Cerneavscaia, prima vizită a avocatului a avut loc chiar în acea zi, acesta informând-o despre mandatul său de a investiga activitatea asociației.

Astfel se reține că, Musteață Sergiu a început exercitarea atribuțiilor în calitate de avocat împuternicit prin act juridic valabil -imediat după obținerea procurii, ceea ce explică prezența sa la domiciliul petiționarei pe 28 și 29 septembrie.

Avocatul Sergiu Musteață a invocat acest document în fața Comisiei pentru etică și disciplină a Uniunii Avocaților pentru a demonstra că nu a acționat din proprie inițiativă, ci în baza procurii pentru a apăra drepturile unui membru al cooperativei.

De asemenea Musteață Sergiu a demonstrat faptul că petiționara, Adriana Cerneavscaia, obstrucționa intenționat comunicarea oficială. Avocatul a afirmat că, în timpul vizitei din 29 septembrie, petiționara a acceptat să semneze primirea pentru o singură cerere, refuzând-o categoric pe a doua. Iar dosarul administrativ conține dovada de la Oficiul Poștal (Adeverință/Confirmare din 13.10.2020) care atestă că petiționara a refuzat primirea corespondenței trimise oficial.

Deși Comisia pentru etică și disciplină a Uniunii Avocaților a argumentat că „[...] ultimul a avut posibilitatea legală de a expedia cererea/interpelarea prin intermediul Oficiului poștal, în contextul refuzului petiționarei de a recepționa cererea avocatului.”, nu a făcut o analiză a faptului că avocatul nu doar că a avut posibilitatea teoretică, dar a și uzat efectiv de calea poștală, însă fără succes din cauza conduitei petiționarei. Or, dosarul administrativ conține dovada clară (Adeverință/Confirmare) care atestă că avocatul Sergiu Musteață a expediat corespondența prin intermediul Oficiului Poștal. Aceasta demonstrează că avocatul a încercat să soluționeze comunicarea prin metodele oficiale care au fost recomandate de Comisie.

Dovada poștală atestă că petiționara a refuzat primirea corespondenței trimise de avocat. Acest refuz poștal, coroborat cu refuzul acesteia de a semna primirea documentelor la data de 29 septembrie (când a acceptat doar un document din două), demonstrează o obstrucționare intenționată a comunicării oficiale.

Astfel, deși Comisia afirmă că avocatul „[...] a avut posibilitatea legală de a expedia cererea/interpelarea prin intermediul Oficiului poștal, în contextul refuzului petiționarei de a recepționa cererea avocatului”, aceasta nu analizează faptul că avocatul deja făcuse acest lucru, iar calea respectivă „nu a dat roade” tocmai din cauza petiționarei.

Comisia reține ca abatere faptul că avocatul a insistat prin vizite la domiciliu în contextul refuzului primirii actelor, însă ignoră faptul că, prin refuzul recepționării corespondenței atît fizic cît și prin intermediul oficiului poștal, petiționara l-a pus pe avocat în imposibilitatea de a-și exercita mandatul legal oferit prin procură, blocând orice canal de comunicare prevăzut de lege.

Prin urmare, argumentul Comisiei pentru etică și disciplină a Uniunii Avocaților referitor la „posibilitatea legală” de a folosi poșta apare ca fiind unul pur teoretic și incomplet, deoarece ignoră proba materială de la dosar care demonstrează că această cale a fost utilizată de avocat și a fost zădărnicită prin reaua-credință a petiționarei.

Această acțiune a petiționarei confirmă argumentul avocatului că nicio metodă de comunicare (nici cea directă, nici cea poștală) nu era acceptată de aceasta, punându-l în imposibilitatea de a-și exercita mandatul primit prin procură.

Avocatul a mai subliniat în susținerea poziției sale că, la sediul asociației nu era afișat niciun grafic de primire în audiență.

În întreg dosarul administrativ nu există nicio probă materială (fotografie sau document) care să ateste existența unui program de audiențe afișat la sediul asociației CCL-39. Petiționara nu a putut prezenta nicio dovadă care să contrazică afirmația avocatului, rămânând la nivelul de simplă declarație neprobată.

Avocatul Sergiu Musteață a subliniat că a fost nevoit să o caute pe președintă la domiciliu tocmai pentru că sediul asociației era inaccesibil, iar informația referitoare la orele de primire lipsea cu desăvârșire.

Nu în ultimul rind Completul judiciar va sublinia că în argumentarea deciziei de sancționare, Comisia pentru etică și disciplină a recurs la utilizarea unor întrebări retorice precum: „care anume a fost cauza provocării stresului petiționarei, în ce circumstanțe a fost provocat acest stres, prin ce comportament?”. Această abordare indică o lipsă de analiză factuală riguroasă, Comisia optând pentru supoziții în loc să demonstreze prin dovezi materiale (înregistrări audio/video sau martori independenți) comportamentul reținut ca fiind „agresiv”, Comisia a folosit întrebarea retorică pentru a prezuma vinovăția avocatului, bazându-se exclusiv pe declarațiile subiective ale petiționarei.

Generalizînd cele expuse supra, Completul judiciar reține că, dosarul nu conține nicio probă materială (înregistrare video de pe scara blocului sau audio din timpul discuției) care să ateste că avocatul a ridicat vocea, a strigat sau a bruscat

ușa. Afirmațiile privind comportamentul agresiv sunt exclusiv declarații subiective ale petiționarei, care, în absența unor martori oculari sau a altor mijloace de probă, rămân la nivel de supoziție.

Existența procurii din 28.09.2020 demonstrează că prezența avocatului la fața locului a fost întemeiată juridic pe un mandat de reprezentare a intereselor unui membru al cooperativei (Eremin Victor). Avocatul a acționat conform legii pentru a asigura dreptul clientului său la informație, drept care era obstrucționat de către petiționară prin neafișarea unui program de audiențe și neasigurarea accesului la acte. Adeverința poștală prezentată la dosar confirmă oficial că petiționara a refuzat recepționarea corespondenței.

Mai mult, deși petiționara afirmă pe de o parte că a fost agresată, pe de altă parte semnează primirea uneia dintre cereri, ceea ce indică o comunicare administrativă, nu un conflict violent care să fi împiedicat procesul de comunicare.

Completul judiciar reține că, Comisia a admis acuzațiile de "strigăte" și "bruscarea ușii" ca fiind fapte certe, deși acestea nu au fost probate prin niciun mijloc prevăzut de Codul Administrativ. La fel, Comisia a stabilit o legătură de cauzalitate între vizita avocatului și starea de sănătate a petiționarei ignorând probele medicale care indicau o stare de boală cronică și infecțioasă preexistentă momentului vizitei.

Iar sancțiunea a fost aplicată pe baza unei "întrebări retorice" privind cauza stresului, nu pe baza unei certitudini juridice bazate pe probe materiale incontestabile.

Completul judiciar subliniază că, conform articolului 47 alin. (4) din Regulamentul UA, abaterea trebuie să prejudicieze onoarea profesiei. La caz însă, exercitarea unui mandat în baza unei procuri, în contextul refuzului corespondenței de către cealaltă parte, nu poate fi considerată o faptă de natură să prejudicieze prestigiul profesiei.

Prin urmare, deciziile Comisiei de sancționare, cea de sancționare, și cea emisă în procedura prealabilă, întemeiat au fost anulate de instanța de fond, deoarece s-au bazat pe prezumții și afirmații unilaterale, fără a deține probe care să răstoarne dovezile materiale de legalitate prezentate de avocat (procură, refuz poștal, date medicale preexistente).

Urmare a constatărilor detaliate supra vis-a-vis de circumstanțele faptice ale cazului dedus judecării în ordine de apel, Completul judiciar concluzionează că, argumentele expuse de către Uniunea Avocaților din RM în cererea de apel sunt lipsite de substanță juridică obiectivă, iar instanța de fond - reieșind din cumulul probelor administrate, a soluționat cauza sub toate aspectele de fapt și de drept, în consecință hotărârea emisă fiind legală şi întemeiată, în corespundere cu art. 130 CPC.

Prin prisma acestor constatări, instanța de apel concluzionează că la caz dubiul judiciar a fost înlăturat, netemeinicia cerințelor părții apelante a fost demonstrată, iar argumentele invocate de către apelant poartă caracter pur formal.

Cercetând cu maximă diligență materialul probator prezentat în raport cu starea de fapt reținută la caz, Completul specializat în examinarea cauzelor de contencios administrativ al Curții de Apel Centru notează că dosarul nu conţine vre-un element susceptibil să o facă să ajungă la o altă concluzie în prezenta cauză.

Sintetizând cele detaliate mai sus, statuând cu certitudine că argumentele părții apelante sunt neîntemeiate, iar hotărârea instanţei de fond este legală și întemeiată, Completul de Contencios Administrativ conchide a respinge apelul declarat de Uniunea Avocaților din RM şi a menţine hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani din 17 mai 2022.

În conformitate cu prevederile art. 240 alin (1) lit. a) Cod administrativ, art. 389-390 CPC, Completul de Contencios Administrativ din cadrul Colegiului Civil, Comercial şi de Contencios Administrativ al Curţii de Apel Centru

D E C I D E :

Apelul declarat de Uniunea Avocaților, ***se respinge.***

Se menține hotărîrea Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani din 17 mai 2022.

Decizia este executorie de la emitere, însă poate fi contestată cu recurs la Curtea Supremă de Justiţie.

Recursul se depune la Curtea Supremă de Justiţie în termen de două luni.

Președintele completului,

Judecătorul Mîra Ghenadie

Judecătorii Cașcaval Andrei

Bostan Angela